

9. Holmes, J., & Meyerhoff, M. (Eds.). (2003), *The handbook of language and gender*, Blackwell Publishing, 736 p.
10. Lakoff, R. (1975), *Language and woman's place*, Harper & Row, 84 p.
11. Litosseliti, L. (2006), *Gender and language: Theory and practice*, Hodder Arnold, 320 p.
12. Mills, S. (1995), *Feminist stylistics*, Routledge, 240 p.
13. Overing, G. R. (1990), *Language, sign, and gender in Beowulf*, Southern Illinois University Press, 240 p.
14. Spender, D. (1980), *Man made language*, Routledge & Kegan Paul, 256 p.
15. Sunderland, J. (2004), *Gendered discourses*, Palgrave Macmillan, 250 p.
16. Tannen, D. (1990), *You just don't understand: Women and men in conversation*, William Morrow, 336 p.
17. Weatherall, A. (2002), *Gender, language and discourse*, Routledge, 256 p.

OLENIAK M.

Doctor of Philology, Associate Professor, Associate Professor at the Department of English Translation Theory and Practice, Taras Shevchenko National University of Kyiv;
60 Volodymyrska St, Kyiv, 01033, Ukraine
e-mail: maryana@mail.org
<https://orcid.org/0000-0002-5888-326X>

**GENDER SPECIFICITY OF SIMILES IN OLD ENGLISH LITERATURE:
A COGNITIVE-PRAGMATIC ASPECT**

Summary. The article aims to identify and systematize the linguo-cognitive and sociopragmatic parameters of similes in Old English discourse to substantiate the mechanisms of gender and age-based hierarchy in Anglo-Saxon linguoculture. The object of the study is Old English similes where the tenor is a man, a woman, or a child; the subject matter is the cognitive and sociopragmatic characteristics of these similes depending on the gender explicated within them. Research methods include a comprehensive approach combining descriptive methods, observation, analysis, synthesis, and quantitative analysis; specific linguistic procedures involve corpus analysis (DOEC), cognitive modeling (identification of source domains), contextual-interpretative, and pragmalinguistic analysis. The contribution to the field lies in establishing the quantitative and qualitative asymmetry of masculine and feminine images within Old English similes, proving the androcentric nature of Old English discourse. Furthermore, the study identifies dominant source domains where masculinity is verbalized through dynamic zoomorphic and theomorphic codes, while femininity is represented predominantly through static ecomorphic and artifactomorphic images, and to a lesser extent, zoomorphic ones.

Keywords: Old English, simile, gender, masculinity, femininity, sociopragmatics.

Статтю прийнято 07.02.2026

Статтю затверджено до публікації 10.04.2026

Дата публікації 25.05.2026

УДК 81'42:32.019.5:32(100)
<https://doi.org/10.18524/2307-4558.2026.45.357826>

Ця стаття відкритої доступу
за ліцензією CC BY-NC 4.0

СТРІЙ Людмила Іванівна

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики; Французький бульв., 24/26, м. Одеса, 65058, Україна;
e-mail: strijludmila@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0007-9785-588X>

КІЩЕНКО Алла Миколаївна

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики; Французький бульв., 24/26, м. Одеса, 65058, Україна;
e-mail: llalaki3005@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0002-1206-6106>

**РІВНІ РИТУАЛЬНОСТІ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: НА
МАТЕРІАЛІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ**

Анотація. Статтю присвячено дослідженню рівнів ритуальності як визначальної особливості публічної комунікації на матеріалі політичних промов. **Актуальність роботи** зумовлена зростанням ролі символічних форм у конструюванні публічного образу політика, де ритуальність виступає важливим механізмом впливу на індивідуальну та колективну свідомість. У межах дослідження ритуальність розглядається як багаторівнева система, що реалізується на семіотичному, дискурсивному та комунікативно-прагматичному рівнях. **Метою** статті є визначення та опис рівнів ритуальності у політичних промовах, а також виявлення їхніх функціональних і семіотичних характеристик. Для досягнення поставленої мети розв'язано такі **завдання**: окреслено основні підходи до трактування ритуалу в гуманітарних науках; визначено ключові компоненти ритуальності в політичній комунікації; проаналізовано ритуальні характеристики політичних промов українських політиків; описано специфіку функціонування ритуальності на різних рівнях комунікації. **Об'єктом** дослідження є українська політична публічна комунікація, а **предметом** — рівні ритуальності як комплекс семіотичних, дискурсивних і прагматичних характеристик політичних промов. **Методологічну основу** становлять семіотичний і дискурсивний підходи, а також

контекстуально-інтерпретаційний і компонентний аналіз, що уможливили виявлення структурних елементів ритуальності та їх функціонального навантаження. У роботі запропоновано інтерпретацію ритуальності як багаторівневої моделі організації публічної комунікації, у якій кожен рівень (символічний, структурно-дискурсивний, прагматичний) виконує специфічні функції — від формалізації та сакралізації до інтеграції аудиторії та відтворення ідеологічних смислів. Визначено основні ознаки ритуальності в політичних промовах, зокрема церемоніальність, перформативність, декларативність, ідеологічність та інтегративність, і показано їхню роль у формуванні комунікативного впливу. Отримані **результати** поглиблюють розуміння ритуальності як системної характеристики публічної комунікації та відкривають перспективи подальших досліджень у напрямі аналізу символічних структур і стратегій впливу в політичному дискурсі.

Ключові слова: політична комунікація, ритуал, політичні промови, риторика, мережевий дискурс.

Актуальність теми. У сучасному комунікативному просторі публічне мовлення, зокрема політичні промови, відіграє ключову роль у формуванні суспільних смислів, цінностей та колективної ідентичності. Політична комунікація постає як складний багаторівневий процес, у якому поряд із інформаційною функцією вагомим значенням набувають символічні та ритуальні компоненти. Саме через ритуальність забезпечується впорядкування комунікативної взаємодії, легітимізація влади, відтворення ідеологічних наративів та інтеграція аудиторії. У сучасних лінгвістичних студіях зростає інтерес до аналізу семіотичних параметрів політичного мовлення, що зумовлює активне застосування семіотичного підходу для виявлення знакових механізмів впливу. Водночас ритуальність як системна характеристика публічної комунікації потребує подальшого осмислення, зокрема в аспекті її внутрішньої організації та функціонування на різних рівнях. Незважаючи на наявність досліджень, присвячених політичному дискурсу та символічним формам комунікації, проблема рівневої структури ритуальності в політичних промовах залишається недостатньо розробленою. Це зумовлює необхідність комплексного аналізу ритуальності як багаторівневого явища, що реалізується на семіотичному, дискурсивному та комунікативно-прагматичному рівнях. Отже, дослідження рівнів ритуальності як особливості публічної комунікації на матеріалі політичних промов є актуальним напрямом сучасної лінгвістики, що сприяє глибшому розумінню механізмів символічного впливу та організації політичного мовлення.

Стан дослідження проблеми. Ґрунтовне вивчення ритуалу почалося в середині XIX століття у межах еволюціоністського (В. Вундт, Р. Маррет, М. Мюллер, С. Рейнак, Ш. Ренан, Г. Спенсер, Е. Тайлор, Дж. Фрезер та ін), антропологічного (Р. Бенедикт, Е. Еванс-Прічард, А. Кребер, Ж. Ле Бра, Б. Лінкольн, Д. Міддлтон, А. Редкліф-Браун та ін), етнографами і фольклористами (А. ван Геннеп ін.), психологічного (Г. Бейтсон, П. Діль, К. Керені, Дж. Кемпбелл, Д. Мілер, Е. Нойманн, О. Ранк, З. Фрейд, Е. Фромм, К. Юнг та ін.), психотерапевтичного (У. Гей, В. Де Марініс, Дж. Дріскілл, А. Клейман, У. Нунан, Ж. Якобі та ін.), психоаналітичного (у межах релігійної психології А. Вергот, А. Делакруа, Ж. Дюма, П. Жане, Дж. Леуба), соціологічного (П. Бергера, І. Ваха, Г. Гарфінкеля, Е. Гофмана, Е. Дюркгейма, Р. Коллінза, Б. Майєрхоффа, М. Мосса, С. Мура, У. Уорнера, А. Юбера та ін.), функціоналістського (Р. Бенедикт, А. ван Геннеп, Е. Дюркгейм, Е. Еванс-Прічард, Л. Леві-Брюль, М. Мосс, А. Редкліф-Браун, В. Тернер та ін.).

В українській науковій думці тема ритуалу, ритуальної комунікації, вивчають О. Андрощук, О. Вознесенська, О. Пасічник, Т. Пуларія, Н. Сивопляс, Ю. Слущка; Н. Аксьонова (дослідження міфо-ритуальних аспектів гри); Ю. Слущка і С. Чуйко (трансформації свят); В. Бурлачук (міфологічне коріння політичної комунікації); Т. Голі-Оглу і Л. Костенко (простір і час в ритуальному тексті); Е. Мельник і У. Хархаліс (ритуал як втілення соціальних відносин і поведінкових моделей).

Мета дослідження полягає у виявленні рівнів ритуальності як визначальної особливості публічних промов на матеріалі політичних виступів, а також у визначенні їхніх семіотичних, дискурсивних і комунікативно-прагматичних характеристик.

Об'єкт дослідження – українська політична публічна комунікація; **предмет дослідження** – рівні ритуальності в політичних промовах як комплексна характеристика їхньої символічної організації.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові методи: описовий метод і метод спостереження (для виявлення специфіки та засобів ритуалізації політичних промов), методи теоретичного аналізу й синтезу (для систематизації та узагальнення досліджуваного матеріалу). Серед спеціальних лінгвістичних методів застосовано контекстуально-інтерпретаційний аналіз (для визначення функційного навантаження засобів реалізації ритуальності в політичних промовах), аналіз макроструктур тексту (для виявлення структурної організації ритуальних елементів), елементи дискурсивного методу (для комунікативно-прагматичної інтерпретації політичних виступів) та компонентний аналіз (для опису семантики мовних одиниць, що репрезентують ритуальність).

Виклад основного матеріалу. Отже, ритуал, у нашому розумінні, – це *символічна форма соціальної поведінки*, що систематизує сферу емоцій і реалізується через стереотипізовані дії, спрямовані на впорядкування взаємодії між учасниками комунікації. На відміну від обряду, який регулює ідеологічну та свідомісну сферу, ритуал акцентує передусім на емоційному вимірі та виконує функцію стабілізації соціальних зв'язків. Він може включати церемонії як свої

структурні елементи та відмежовується від звичаю тим, що має вищий рівень символічної організованості й не належить до буденно-побутового рівня поведінки.

У цьому контексті логічним є визначення ритуального спілкування як унікального способу з'єднання зі своїми коріннями, посилення спільних досвідів та утворення особливої атмосфери, що сприяє взаєморозумінню та взаємовідносинам, надає можливість зануритися у світ магії та сакральності, покращує емоційний стан та допомагає подолати життєві труднощі [4].

Отже, ми пропонуємо таке визначення *ритуального спілкування у мережі* – це форма соціальної взаємодії, що реалізується через стереотипізовані, повторювані та культурно закріплені взаємодії, що реалізуються через стереотипізовані, повторювані та культурно закріплені комунікативні дії у цифровому середовищі, яке передає не власне інформацію, а виконує функцію емоційної стабілізації, підтримання соціальних зв'язків та відтворення спільної ідентичності учасників онлайн спілкування.

Важливо відзначити, що ритуальне спілкування може уналежнювати певні специфічні церемонії (жести, сценарії, привітання, реакції), все це підсилює відчуття приналежності до певної спільноти та впорядковує міжособистісне спілкування у мережі.

Це підтверджується і наявними функціями ритуального спілкування у політичному дискурсі поза мережу [1; 2]: **формалізація символічності дій** (закріпленням тексту і протоколу, у яких відбувається інавгурація, на основі якого відбувається політичний символізм); **підвищена церемоніальність** (урочистість ритуальності дій та використанням символічних предметів сакрального характеру); **сценічна цілісність інавгурації** (завершена послідовність процедур і дій); **фатичність комунікації** (протиставлення інформативності); **соціальна значимість інавгурації** (загальна характеристика урочистості події); **повторюваність або періодичність** (циклічний характер).

Проблематика ритуалу традиційно перебуває у фокусі таких галузей знань, як антропологія, культурологія, етнографія, соціологія та психологія. Відповідно, більшість наукових розвідок, присвячених цьому феномену, належать саме до зазначених дисциплін. У межах цих досліджень ритуал розглядається як у контексті конкретних обрядових практик, пов'язаних із ключовими подіями людського життя (народження, шлюб, смерть), так і через призму регіональних традицій, календарних свят і фольклорної спадщини, що відображає усталені культурні моделі поведінки.

Окремий напрям становлять семіотичні дослідження, у яких ритуал інтерпретується як система знаків і символів, що кодує культурно значущі смисли. У цьому контексті аналізуються, зокрема, символічні аспекти різних видів діяльності, включно з ремісництвом і професійними практиками. Вагомий внесок у розвиток семіотичного підходу до вивчення ритуалу зробили представники московсько-тартуської семіотичної школи, які розглядали звичай і ритуал як ефективні механізми соціальної регуляції поведінки (В. Іванов, В. Топоров, В. Левкович, Ю. Лотман, Т. Цив'ян та ін.). Серед праць радянського періоду слід також відзначити дослідження А. К. Байбурина, у якому здійснено структурно-семантичний аналіз східнослов'янських обрядів, зокрема ритуалів, пов'язаних із будівництвом житла в різних регіонах Росії, Білорусі та України.

Питання взаємозв'язку ритуалу з архітектурою як особливою сферою людської діяльності розроблене значно меншою мірою. У науковій літературі наявні окремі дослідження, присвячені ритуальній архітектурі (зокрема спорудам, пов'язаним із обрядовими практиками — храмам, крематоріям, будинкам урочистих подій), а також поодинокі публікації, у яких порушується проблема впливу традицій і ритуалів на сучасну архітектурну діяльність. З-поміж них вирізняється стаття О. Раппорта, де автор порушує питання про можливість архітектури, спираючись на власні історичні засади та сучасну рефлексію, відновлювати трансцендентні основи ритуальної практики та поєднувати повсякденний вимір людського життя з його символічним порядком. Водночас слід констатувати, що комплексного й системного аналізу цієї проблематики на сучасному етапі поки що бракує.

З огляду на складність і багатовимірність ритуальності як феномену публічної комунікації, доцільним є її розгляд у межах системного підходу. У цьому дослідженні пропонується авторська модель структурування ритуалу, що ґрунтується на виокремленні взаємопов'язаних рівнів його реалізації. Такий підхід дає змогу не лише описати окремі прояви ритуальності, а й виявити механізми її функціонування в політичних промовах, простежити взаємодію символічних, структурних і прагматичних компонентів та визначити їхню роль у формуванні комунікативного впливу.

Ритуальність у політичній публічній комунікації доцільно розглядати не як сукупність окремих ознак, а як системно організоване багаторівневе явище, що реалізується на різних щаблях комунікативної взаємодії. Такий підхід дає змогу виявити внутрішню організацію ритуалу, простежити механізми його функціонування та описати специфіку впливу на адресата. У межах цього дослідження пропонується виокремлення трьох взаємопов'язаних

рівнів ритуальності: семіотичного (символічного), дискурсивного (структурного) та комунікативно-прагматичного.

Перший рівень – **семіотичний (символічний)** – охоплює систему знаків, символів і кодів, через які реалізується ритуальність у політичному мовленні. До нього належать вербальні та невербальні елементи, зокрема ключові слова-символи (народ, держава, свобода, єдність), усталені формули звернення, повторювані лексико-семантичні конструкції, а також жести й інші знакові дії, що супроводжують промову. Важливим компонентом цього рівня є сакральні елементи, які надають комунікації підвищеного символічного статусу та сприяють її легітимації. Функція семіотичного рівня полягає у кодуванні та трансляції значущих для спільноти смислів, формуванні символічного простору комунікації та забезпеченні впізнаваності ритуальних форм.

Другий рівень – **дискурсивний (структурний)** – пов'язаний з організацією політичного мовлення як цілісного тексту та жанрової форми. На цьому рівні ритуальність проявляється у відтворенні типових жанрів (інавгураційна промова, офіційне звернення, декларативний виступ), усталеній композиції (вступ, сакралізація, основне повідомлення, інтегративний фінал), а також у повторюваних сценаріях розгортання комунікації. Саме дискурсивний рівень забезпечує впорядкованість і передбачуваність ритуальної взаємодії, створює ефект традиційності та стабільності. Його функція полягає в структуризації комунікативного процесу, організації ритуального сценарію та підтриманні жанрових і композиційних норм політичного мовлення.

Третій рівень – **комунікативно-прагматичний** – визначає спрямованість ритуальності на адресата та її функціонування в аспекті впливу. На цьому рівні реалізуються механізми формування довіри, інтеграції аудиторії, консолідації суспільства та легітимації політичних дій. Ритуальність виступає інструментом впливу, що забезпечує емоційне залучення адресата, створення ефекту єдності та спільної ідентичності. Функція цього рівня полягає у досягненні комунікативного ефекту — впливі на свідомість і поведінку аудиторії через поєднання символічних і структурних засобів.

Зазначені рівні не існують ізольовано, а функціонують у тісній взаємодії: семіотичні елементи наповнюють дискурсивні структури змістом, а їх поєднання забезпечує реалізацію прагматичного впливу. Таким чином, ритуальність постає як цілісна багаторівнева система, у якій кожен рівень виконує специфічну функцію, а їх сукупність формує ефективний механізм організації та впливу публічної політичної комунікації [5].

Для верифікації запропонованої моделі багаторівневої ритуальності доцільно звернутися до аналізу сучасних політичних промов, у яких ритуальні компоненти набувають особливої виразності та функціональної значущості. Показовим у цьому контексті є публічне мовлення В. Зеленського, що характеризується високим ступенем структурованості, повторюваності та символічної насиченості. Його виступи демонструють цілісну систему організації ритуальності, у межах якої взаємодіють семіотичний, дискурсивний і комунікативно-прагматичний рівні. Саме тому аналіз цих промов дає змогу простежити механізми реалізації ритуальності в політичній комунікації та конкретизувати функції кожного з виокремлених рівнів [6].

Для верифікації запропонованої моделі рівнів ритуальності використано корпус політичних промов українських політиків, зокрема публічні виступи Президента України, оприлюднені у відкритому доступі. До аналізу залучено інавгураційні промови, офіційні звернення та відеозвернення, розміщені на офіційному YouTube-каналі Офісу Президента України. Відбір матеріалу здійснювався з урахуванням репрезентативності текстів, їхньої жанрової належності та наявності ритуальних елементів. Загальний обсяг проаналізованого матеріалу становить 100 одиниць, що дало змогу простежити реалізацію ритуальності на різних рівнях публічної комунікації.

Семіотичний (символічний) рівень. На рівні знаків і символів ключову роль відіграють усталені лексеми та формули, що конструюють спільний смисловий простір: «*українці*», «*держава*», «*свобода*», «*незалежність*», «*єдність*». Частотні формули звернення («*Шановні українці!*», «*Дорогі співгромадяни!*») виконують функцію ритуального входу в комунікацію. У щоденних зверненнях періоду повномасштабної війни фіксується стабільна формула привітання/ідентифікації, що забезпечує впізнаваність і повторюваність ритуалу. До символічного шару належать також топоніми й імена як маркери колективної пам'яті (*Київ*, *Харків*, *Бахмут*), а також посилання на історичні події. Невербальні елементи (стримана міміка, військовий одяг, локації з мінімалістичним фоном) підсилюють сакралізацію повідомлення та його легітимаційний ефект. У сукупності ці засоби кодують базові для спільноти смисли та формують символічний каркас ритуалу.

Дискурсивний (структурний) рівень. Структура промов демонструє високий ступінь сценарної повторюваності. У щоденних зверненнях усталюється композиційна модель: (1) ритуальний вступ (звернення/ідентифікація), (2) інформативний блок (коротке резюмування

подій), (3) оцінно-інтерпретаційний сегмент (підкреслення значущості, моральна оцінка), (4) інтегративний фінал (заклик до єдності, подяка, формули на кшталт «*Слава Україні!*»). В інавгураційній промові 2019 р. простежується жанрово зумовлений сценарій сакралізації влади: апеляція до народу як джерела легітимності, декларативні обіцянки, символічні жести (зокрема акцент на «простому» походженні як маркері близькості до аудиторії). У виступах перед іноземними парламентами структурний рівень адаптується до адресата, але зберігає ритуальне ядро: локалізація спільних цінностей → історичні паралелі → моральний імператив → заклик до дії. Отже, дискурсивний рівень забезпечує впорядкованість і відтворюваність ритуального сценарію.

Комунікативно-прагматичний рівень. На рівні впливу ритуальність спрямована на формування довіри, консолідацію та мобілізацію аудиторії. Повторювані символи й стабільні композиційні ходи створюють ефект надійності й передбачуваності, що особливо важливо в кризових умовах. Інтегративні формули («*ми разом*», «*ми вистоймо*») виконують функцію колективізації досвіду й підсилюють ідентифікацію адресата з мовцем. Декларативні та перформативні висловлювання (обіцянки, подяки, визнання) підкріплюють легітимність політичних дій і водночас виконують емоційно-регулятивну функцію. У міжнародних виступах прагматичний ефект досягається через поєднання універсальних цінностей (свобода, демократія) з конкретними запитами (підтримка, санкції), що підсилює переконувальність і спонукає до дії.

Взаємодія рівнів. Семіотичні елементи (ключові символи, формули) інтегруються в дискурсивні шаблони (жанри, композиції) і в сукупності забезпечують прагматичний ефект (довіра, єдність, мобілізація). Таким чином, ритуальність у промовах В. Зеленського постає як цілісна багаторівнева система: символічне наповнення структурується через повторювані сценарії та реалізується як ефективний інструмент комунікативного впливу.

Висновки і перспективи дослідження. У результаті дослідження встановлено, що ритуальність є системною характеристикою політичної публічної комунікації та реалізується як багаторівневе явище. Запропонована модель структурування ритуальності, що передбачає виокремлення семіотичного, дискурсивного та комунікативно-прагматичного рівнів, дала змогу комплексно описати механізми її функціонування в політичних промовах. Семіотичний рівень забезпечує кодування та трансляцію ключових для спільноти смислів через систему символів, знаків і повторюваних мовних формул, формуючи впізнаваний ритуальний простір комунікації. Дискурсивний рівень відповідає за структурну організацію політичного мовлення, відтворення жанрових моделей і композиційних сценаріїв, що забезпечують стабільність і передбачуваність ритуальної взаємодії. Комунікативно-прагматичний рівень реалізує впливовий потенціал ритуальності, спрямований на інтеграцію аудиторії, формування довіри, легітимізацію політичних дій і консолідацію суспільства. Аналіз політичних промов засвідчив, що ефективність ритуальної комунікації зумовлена не окремими елементами, а їхньою узгодженою взаємодією в межах цілісної системи. Взаємопроникнення символічних, структурних і прагматичних компонентів забезпечує досягнення комунікативного ефекту та підсилює вплив політичного мовлення на індивідуальну й колективну свідомість.

Перспективи подальших досліджень. Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на розширення емпіричної бази дослідження шляхом залучення корпусів політичних промов різних періодів і культурних контекстів, що дасть змогу здійснити порівняльний аналіз ритуальності в політичній комунікації. Перспективним є також вивчення трансформації ритуальних структур у цифровому середовищі, зокрема взаємодії традиційних і мережевих форм комунікації. Особливої уваги потребує дослідження мультимодальних аспектів ритуальності, включно з невербальними засобами (жестами, візуальними образами, просторовими характеристиками), а також аналіз когнітивних і нейропсихологічних механізмів сприйняття ритуалізованого мовлення. Крім того, перспективним є застосування міждисциплінарних підходів, що поєднують лінгвістику, семіотику, медіадослідження та політичну комунікацію, з метою поглиблення розуміння природи ритуальності як інструменту впливу.

Література

1. Нівня, Г. О. (2018). Ритуал як символічна форма соціальної комунікації: дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, 243 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eb781c15-0d44-472d-80e5-5b350c68f9ae/content> (дата звернення: 09.11.2025).
2. Нерян, С. О. (2018). Полілогізм комунікації в соцмережах: форми і жанри. *Діалог: Медіа-студії*, № 24, с. 129–141.
3. Полякова, Т. Л. (2014). Лінгвостилістичні характеристики жанру твітінгу в англійській політичній інтернет-комунікації: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Харків, 20 с.
4. Стрій, Л. І. (2017). Політичний ритуал: вербальні та невербальні складники. *Одеський лінгвістичний вісник, спецвип.*, с. 204–206.

5. Troshkina, O. A., Hnatiuk, L. R. (2022). Rituality and Theatricalization of Architectural Activity. *Theory and Practice of Design: Architecture and Construction*, Issue 26, pp. 97–107. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2022.26.12>
6. Труба, Г. М. (2025). Психо- і нейролінгвістична специфіка освітняського мережевого дискурсу: евристичне моделювання: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.01. Одеса, 740 с.
7. Інавгураційна промова Президента України Володимира Зеленського (2019). YouTube, 20.05.2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=apyYfycEw6I> (дата звернення: 03.05.2026).
8. Інавгурація Президента України Володимира Зеленського (повна трансляція) (2019). YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=04Edhd_T3TM (дата звернення: 03.05.2026).
9. Звернення Президента України Володимира Зеленського (офіційний канал). YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@PresidentGovUa> (дата звернення: 03.05.2026).
10. Звернення Володимира Зеленського з нагоди Дня Збройних Сил України. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e1lPvaDPPIQ> (дата звернення: 03.05.2026).

References

1. Nivnia, H.O. (2018). *Rytual yak symbolichna forma sotsialnoi komunikatsii* [Ritual as a symbolic form of social communication]. Candidate's thesis. Odesa: Derzhavnyi zaklad "Pivdenoukrajinskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K.D. Ushynskoho". Available at: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eb781c15-0d44-472d-80e5-5b350c68f9ae/content> (Accessed: 09 November 2025).
2. Neryan, S.O. (2018). *Polilogizm komunikatsii v sotsmerezakhk: formy i zhanry* [Polylogism of communication in social networks: forms and genres]. *[[Dialog: Media-studii]]*, (24), pp. 129–141.
3. Poliuikova, T.L. (2014). *Lingvostylistychni kharakterystyky zhanru twitting v anhlomovnii politychnii internet-komunikatsii* [Linguostylistic characteristics of the genre of tweeting in English-language political internet communication]. Abstract of PhD thesis. Kharkiv.
4. Strii, L.I. (2017). *Politychnyi rytual: verbalni ta neverbalni skladnyky* [Political ritual: verbal and non-verbal components]. *[[Odeskyi lnhvistychnyi visnyk]]*, Special issue, pp. 204–206.
5. Truba, H.M. (2025). *Psykho- i neirolnhvistychna spetsyfika osvitianskoho merezhevoho dyskursu: evristychnne modeliuвання* [Psycho- and neurolinguistic specifics of educational network discourse: heuristic modelling]. Doctoral thesis. Odesa.
6. Inaugural Address of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy (Inavhuratsiina promova Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho). 20.05.2019. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=apyYfycEw6I> (accessed: 03.05.2026).
7. Inauguration of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy (full broadcast) (Inavhuratsiia Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho (povna translatsiia)). YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=04Edhd_T3TM (accessed: 03.05.2026).
8. Address of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy (official channel) (Zvernennia Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho (ofitsiinyi kanal)). YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@PresidentGovUa> (accessed: 03.05.2026).
9. Address by Volodymyr Zelenskyy on the Day of the Armed Forces of Ukraine (Zvernennia Volodymyra Zelenskoho z nahody Dnia Zbroinykh Syl Ukrainy). YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e1lPvaDPPIQ> (accessed: 03.05.2026).

СТРИІ Людмила,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Applied Linguistics, Dean of the Faculty of Philology, Odesa I. I. Mechnikov National University, Odesa, Ukraine
e-mail: strijludmila@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0007-9785-588X>

KISHCHENKO Alla,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Applied Linguistics, Vice-Dean of the Faculty of Philology, Odesa I. I. Mechnikov National University, Odesa, Ukraine
e-mail: llallaki3005@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0002-1206-6106>

LEVELS OF RITUALITY AS A FEATURE OF PUBLIC COMMUNICATION: A CASE STUDY OF POLITICAL SPEECHES

Summary. The article is devoted to the study of levels of rituality as a defining feature of public communication based on political speeches. The relevance of the research stems from the increasing role of symbolic forms in constructing the public image of a politician, where rituality functions as an important mechanism influencing both individual and collective consciousness. Within the framework of this study, rituality is considered as a multi-level system realized at the semiotic, discursive, and communicative-pragmatic levels. The **aim** of the article is to identify and describe the levels of rituality in political speeches, as well as to determine their functional and semiotic characteristics. To achieve this aim, the following **objectives** have been addressed: outlining the main approaches to the interpretation of ritual in the humanities; identifying the key components of rituality in political communication; analyzing the ritual characteristics of political speeches of Ukrainian politicians; and describing the specifics of rituality functioning at different levels of communication. The **object** of the study is Ukrainian political public communication, while the **subject** is the levels of rituality as a complex of semiotic, discursive, and pragmatic characteristics of political speeches. The **methodological framework** is based on semiotic and discursive approaches, as well as contextual-interpretative and componential analysis, which made it possible to identify the structural elements of rituality and their functional load. The study proposes an interpretation of rituality as a multi-level model of public communication organization, in which each level (symbolic, structural-discursive, and pragmatic) performs specific functions ranging from formalization and sacralization to audience integration and reproduction of ideological meanings. The main features of rituality in political speeches are identified, including ceremoniality, performativity, declarativeness, ideological orientation, and integrative function, and their role in shaping communicative influence is demonstrated. The obtained **results** deepen the understanding of rituality as a systemic characteristic of public communication and open up prospects for further research in the analysis of symbolic structures and strategies of influence in political discourse.

Keywords: political communication, ritual, political speeches, rhetoric, network discourse.

Статтю прийнято 07.03.2026

Статтю затверджено до публікації 10.04.2026

Дата публікації 25.05.2026